

ÆGTESKAB OG SKILSMISSE I DANMARK

= Et undervisnings- og oplysningsmateriale om betydningen af et ægteskabs gyldighed

— **RET TIL**
— **LIGESTILLING**

Kære læser

Dette undervisnings- og oplysningsmateriale handler om ægteskab og skilsmisse i Danmark. Mere præcist har materialet til formål at oplyse om kvinders og mænds rettigheder i ægteskaber og i forbindelse med skilsmisse samt om forskellen på et "ægteskab med borgerlig gyldighed" og "et ægteskab, der ikke har borgerlig gyldighed".

Materialet er udviklet af Als Research og Dansk Flygtningehjælp for Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

God læselyst!

ÆGTESKAB I DANMARK

I Danmark har kvinder og mænd lige rettigheder i forhold til ægteskab og skilsmisse. Uanset om man er kvinde eller mand, har man i Danmark ret til selv at bestemme, hvornår man vil giftes, og hvem man vil giftes med, så længe man overholder reglerne i ægteskabsloven.

Det er ikke alle par, der gifter sig. Langt de fleste par bor sammen, inden de bliver gift, andre par vælger aldrig at blive gift. Nogle bliver gift, og skilt, og gift igen med en anden.

ÆGTESKAB OG GYLDIGHED

Hvis man skal have rettigheder og pligter som ægtepar ifølge loven, skal ægteskabet være gyldigt efter dansk ret. For at et ægteskab indgået her i landet er gyldigt, skal vielsen være foretaget af en imam, en borgmester eller en anden, der er godkendt til at foretage vielser.

En religiøs vielse, der er foretaget af en præst, imam eller lignende, som ikke er godkendt til at foretage vielser i Danmark, har ingen juridisk gyldighed. Hvis man er i tvivl, kan man kontakte trossamfundet og spørge, om de har en præst, imam eller lignende med en sådan bemyndigelse.

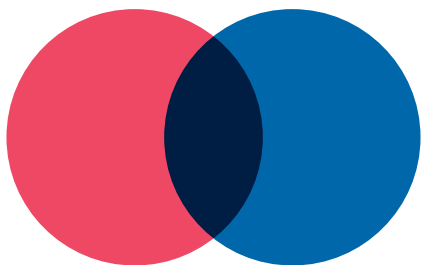
Når man skal giftes, skal begge parter indgå frivilligt i ægteskabet. Det er en betingelse, at begge parter er til stede ved vielsen, og at begge er myndige på tidspunktet for indgåelsen af ægteskabet. Det er også et krav, at begge parter skal være ugifte, og at parterne ikke må være i nær familie. Hvis en af parterne i forvejen er gift eller i et

registeret partnerskab, skal ægteskabet eller det registrerede partnerskab være ophørt, før man kan indgå et nyt ægteskab. I Danmark må man ikke være gift med mere end én person. Hvis man alligevel gifter sig, selvom man i forvejen er gift eller er part i et registreret partnerskab, kan ægteskabet blive omstødt, og man kan blive idømt en fængselsstraf.

For at et ægteskab er gyldigt i Danmark, skal disse betingelser være opfyldt:

- › *Vielsen skal være foretaget af en myndighed, som er godkendt til at foretage vielser med borgerlig gyldighed*
- › *Begge parter skal være fyldt 18 år*
- › *Begge parter skal være til stede under vielsen*
- › *Begge parter skal være ugifte*
- › *Begge parter skal sige ja til, at de vil giftes med hinanden*
- › *Vielsesmyndigheden skal erklære, at parret er blevet gift*
- › *Der må ikke være tale om et proformaægteskab*

For at blive gift i Danmark skal man først have en attest på, at man opfylder betingelserne i ægteskabsloven. Dette kan man søge om hos ens kommune. Hvis en eller begge parter er udenlandske statsborgere og ikke har en tidsubegrænset opholdstilladelse i Danmark eller ikke har ret til tidsubegrænset ophold i Danmark efter EU-reglerne, skal man søge hos Familieretshuset.

TVANGSÆGTESKAB

Et ægteskab kan blive omstødt, hvis ægteskabet er indgået ved tvang. I Danmark er det strafbart at tvinge andre til at blive gift mod deres vilje. Dette kan medføre fængselsstraf, og det gælder både for religiøse vielser og ægteskaber med borgerlig gyldighed.

Hvis du føler dig tvunget til at indgå i et ægteskab, du ikke ønsker, kan du få hjælp i din kommune eller hos den nationale hotline på tlf. 70 20 30 82. Hotlinen har døgnåbent og kan rådgive både kvinder, mænd og pårørende, også om vold i nære relationer mere generelt og om muligheden for at komme på krisecenter.

Se: www.levudenvold.dk

Unge kvinder og mænd kan også kontakte RED Rådgivning på tlf. 70 27 76 66. De rådgiver om æresrelaterede konflikter. RED Rådgivning har også en forældrerådgivning, som kan kontaktes på tlf. 70 27 03 66. Se også www.red-center.dk/raadgivning

ANERKENDELSE AF EN UDENLANDSK VIELSE I DANMARK

Hvis man er blevet gift i udlandet, kan man få sit ægteskab anerkendt i Danmark, hvis ægteskabet er gyldigt i det land, hvor ægteskabet er indgået. Der er dog undtagelser til dette, fx hvis parterne ikke var samtidig til stede ved vielsen, eller hvis en part ved vielsen ikke var fyldt 18 år.

Anerkendelse af et udenlandsk ægteskab medfører, at parterne anses for ægtefæller efter dansk ret med de rettigheder, det indebærer. Spørgsmål om anerkendelse af udenlandske ægteskaber opstår typisk under behandlingen af en sag, hvor det har betydning, om parterne efter dansk ret anses som ægtefæller fx i en sag om skilsmisse.

I nogle tilfælde vil det være dokumentation nok, for at ægteskabet kan anerkendes, at ægteskabet er registreret i folkeregisteret. I andre tilfælde vil det kræve yderligere dokumentation. Du kan se, om dit ægteskab er registreret på www.borger.dk under siden "Mine data". Hvis man ønsker en udenlandsk vielse registreret i Danmark, skal man kontakte folkeregisteret i sin kommune.

BETYDNINGEN AF, OM ET ÆGTESKAB HAR BORGERLIG GYLDIGHED

Når et ægteskab har borgerlig gyldighed, har man ifølge loven nogle rettigheder og pligter som ægtepar. Her er nogle af de væsentligste rettigheder og pligter i et ægteskab:

FÆLLES FORÆLDREMYNDIGHED

Når man er gift, får man automatisk fælles forældremyndighed over sine børn ved børnenes fødsel. Det betyder, at forældrene sammen har ansvaret for deres børn, at forældrene bestemmer lige meget, og at de i fællesskab skal tage væsentlige beslutninger på børnenes vegne.

FORSØRGELSESPLIGT

Når man er gift, har man pligt til at forsørge hinanden jf. lov om ægtefællers økonomiske forhold. Den økonomiske støtte, man modtager fra ens ægtefælle til eget underhold, bliver man imidlertid ikke beskattet af. Der gælder i øvrigt også særlige regler om sambeskatning for ægtefæller.

ARVERET

Når man er gift, og hvis ikke man har oprettet et testamente, som bestemmer andet, vil den ene ægtefælle, hvis parret ikke har børn, automatisk arve alt, når den anden ægtefælle dør, og man er fritaget fra at betale arveafgift på 15%. I tilfælde af at parret har børn, vil den længstlevende ægtefælle arve 50%, mens barnet/børnene vil arve de resterende 50%.

FORMUEFÆLLESSKAB

Når man bliver gift, får man automatisk formuefællesskab. Det betyder ikke, at man ejer alle sine ting sammen i ægteskabet, men det betyder, at man skal dele dem lige i tilfælde af skilsmisse. Man kan også vælge at lave en ægtepagt om særeje, enten inden man bliver gift eller senere i løbet af ægteskabet. Særeje betyder, at formuen ikke skal deles, når ægteskabet afsluttes.

RELIGIØSE ÆGTESKABER UDEN BORGERLIG GYLDIGHED

Hvis man er blevet religiøst viet af en person, der ikke er godkendt til at foretage vielser i Danmark, har ægteskabet ingen borgerlig gyldighed. Nogle kvinder oplever alvorlige udfordringer og konflikter, når de har indgået et religiøst ægteskab uden borgelig gyldighed, som de ønsker at bryde ud af.

Der findes mange forskellige praksisser i forskellige etniske miljøer, når det kommer til "religiøse skilsmisser". Fx oplever nogle kvinder udfordringer med at få skilsmissen anerkendt af deres mand, familie og/eller omgangskreds, fordi den religiøse ægteskabskontrakt ofte ikke giver kvinden lige adgang til skilsmisse.

Der findes i det danske retssystem ikke retningslinjer for religiøse skilsmisser, og det kan derfor være rigtig svært at vide, hvad man skal gøre, og hvor man skal gå hen, hvis man ønsker en religiøs skilsmisse. Det er derfor vigtigt at forstå, at disse ægteskaber ikke har borgerlig gyldighed, og derfor heller ikke har betydning for ens rettigheder ifølge dansk ret.

Hvis ikke ægteskabet har borgerlig gyldighed, vil man have juridisk status som ugift, og man er i sin gode ret til at gifte sig igen, hvis man ønsker det, uanset hvad ens eks-mand, familie og/eller omgangskreds måtte mene om det.

I nogle miljøer anses det religiøse ægteskab automatisk som opløst, hvis et samtidigt borgerligt gyldigt ægteskab er opløst ved skilsmisse bevilget af Familieretshuset. I forhold til et religiøst indgået ægteskab, kan det også være en fordel at få skrevet ind i den religiøse ægteskabskontrakt, at kvinden skal have lige adgang til skilsmisse. Dette kan også indføres efter, at ægteskabet er indgået.

Det er dog vigtigt at sikre sig, at man også bliver gift ifølge dansk ret for at sikre sine rettigheder i forbindelse med skilsmissen.

Hvis du går med tanker om at blive religiøst viet, eller du allerede er blevet religiøst viet og har brug for at kende dine rettigheder, kan du ringe anonymt til RED Rådgivnings hotline døgnet rundt alle ugens dage på 70 27 76 66 eller skrive til deres anonyme brevkasse. De kan også hjælpe dig, hvis du har brug for et sikkert sted at opholde dig, fordi du ønsker at komme ud af en religiøs vielse.

SEPARATION OG SKILSMISSE

I Danmark må alle selv bestemme, om de vil skilles – og man behøver ikke at give en begrundelse. Både kvinder og mænd har ret til at blive skilt – uanset om ægtefællen også ønsker at blive skilt eller ej. Kvinder og mænd er juridisk ligestillede i skilsmissen. Det vil sige, at begge har samme adgang til skilsmisse, og at reglerne er ens for både kvinder og mænd.

For at blive skilt eller separeret skal man søge om det hos Familieretshuset. Hvis man ikke har mulighed for at betjene sig selv på nettet, kan man få hjælp i kommunens borgerservice og på biblioteket.

ENIGHED OM SKILSMISSE

Hvis et par er enige om skilsmissen, kan der søges om direkte skilsmisse uden først at være separerede. Hvis parret har fælles børn under 18 år, kræver en direkte skilsmisse, dog stadig at:

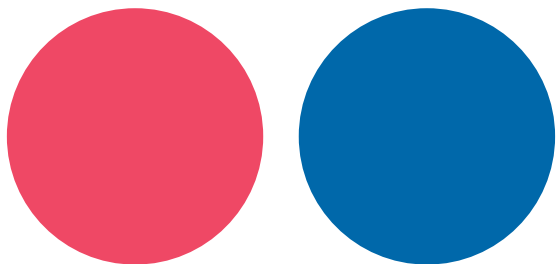
- › man gennemgår en refleksionsperiode på 3 måneder
- › man gennemfører et digitalt forløb (SES - Samarbejde Efter Skilsmisse).
- › man bekræfter ansøgningen inden 4 måneder.

Refleksionsperioden er tænkt som en mulighed for, at parret som forældre kan tænke over, om de ønsker en skilsmisse og i givet fald, hvordan de bedst kan passe på deres børn og fortsætte samarbejdet som forældre.

UENIGHED OM SKILSMISSE

Hvis kun den ene ægtefælle ønsker skilsmisse, skal man først igennem en separationsperiode på 6 måneder. I denne periode må man ikke bo sammen, og man arver ikke længere efter hinanden. Man kan ikke gifte sig med andre i separationsperioden. Når separationsperioden er slut, kan man få endelig skilsmisse, uanset om man er enige eller ej. Man skal søge om skilsmisse. Det er ikke noget, der sker automatisk, når man har været separeret i en periode.

MULIGHED FOR ØJEBLIKkelig SKILSMISSE

Der er også situationer, hvor man kan blive skilt med det samme, hvor man ikke først skal være separeret i 6 måneder, og hvor der ikke er krav om en refleksionsperiode.

Det er, hvis et eller flere af disse forhold er til stede:

- › *Den ene ægtefælle er utro*
- › *Der er vold i ægteskabet*
- › *Den ene ægtefælle ulovligt har taget fælles børn med til udlandet*
- › *Den ene ægtefælle allerede er gift med en anden*
- › *Man ikke har levet sammen de sidste to år på grund af uoverensstemmelser*

SKILSMISSE VED UDENLANDSKE ÆGTESKABER

Hvis man er blevet gift i udlandet, vil det være muligt at søge om skilsmisse i Danmark, hvis ægteskabet kan anerkendes efter dansk ret, herunder at det er gyldigt i det land, hvor ægteskabet er indgået, og hvis der kan fremlægges den nødvendige dokumentation for ægteskabet.

Hvis du har spørgsmål i forhold til separation og skilsmisse, kan du ringe til Familieretshuset på tlf. 72 56 70 00, eller finde mere information på www.familieretshuset.dk. Her kan du også ansøge om skilsmisse.

SKILSMISSE KAN PÅVIRKE ENS OPHOLDSTILLADELSE, HVIS MAN ER FAMILIE-SAMMENFØRT

Hvis man har opholdstilladelse som familiesammenført til en ægtefælle, og parret skilles fra hinanden, vil opholdstilladelsen som udgangspunkt blive inddraget.

Der gælder dog særlige muligheder for at bevare en opholdstilladelse, hvis der er personlige forhold, som gør, at en inddragelse af opholdstilladelsen vil være særligt belastende. Det kan fx være tilfældet, hvis man har børn, som bor i Danmark.

Der gælder også særlige muligheder for at bevare opholdstilladelse, hvis man har været udsat for vold. Det er en betingelse, at der er tale om vold af enten fysisk eller psykisk karakter, og volden skal kunne dokumenteres. Desuden skal man kunne godtgøre, at skilsmissen skyldes volden.

Der er dog ingen garanti for, at der kan opnås opholdstilladelse, selv om man har børn, som bor i Danmark, og selvom det kan bevises, at der var vold i ægteskabet, og at volden var direkte årsag til skilsmissen.

Har du brug for rådgivning om dine muligheder for fortsat ophold i Danmark efter skilsmisse – kontakt da Lev Uden Volds juridiske rådgivning på tlf. 31 18 44 41.

BØRN OG SKILSMISSE

Når et ægtepar går fra hinanden, har man fortsat fælles forældremyndighed. Selv om man ikke længere er gift, skal man som forældre stadig samarbejde om ens børn og blive enige om væsentlige beslutninger om børnenes liv.

BOPÆL, SAMVÆR OG FORSØRGELSE

Når man går fra hinanden, skal man beslutte, hvor barnet skal bo, og hvor meget barnet skal se den anden forælder. Hvis man er enige kan man aftale, at barnet skal have delt bopæl.

Familieretshuset har forskellige tilbud til forældre, der er uenige om fx forældremyndighed, bopæl eller samvær med barnet, ligesom der også findes tilbud til støtte af barnet.

Derudover findes der også forskellige foreninger, hvor man kan søge rådgivning i forbindelse med skilsmisse, fx Børns Vilkår forældretelefon og Mødrehjælpen. Se også guiden *Når I går fra hinanden* på borger.dk.

Forældre har pligt til at forsørge deres børn, uanset om de bor sammen med barnet eller ej. Hvis man ikke selv kan aftale nærmere om forførgelsen af barnet, kan den forælder, som barnet bor hos søge Familieretshuset om et børnebidrag fra den anden forælder. Beløbet afhænger af den betalende forælders indkomst.

Foruden børnebidraget fra barnets anden forælder, findes der også en række tilskud fra det offentlige, som gør det nemmere for enlige forsørgere at kunne forsørge deres børn. Fx kan der søges børnetilskud, hvis man er enlig og bor sammen ens barn, og afhængigt af ens indkomst, kan man måske få økonomisk fripladstilskud til barnets daginstitution. I guiden «Når I går fra hinanden» på borger.dk, kan du læse mere om muligheden for offentlige tilskud.

Hvis I ikke kan blive enige i forhold til forældremyndighed, bopæl, samvær eller børnebidrag i forbindelse med skilsmisse, kan du ringe til Familieretshuset på tlf. 72 56 70 00 eller finde mere information på www.familieretshuset.dk.

Dette undervisnings- og oplysningsmateriale handler om ægteskab og skilsmisse i Danmark. Mere præcist har materialet til formål at oplyse om kvinder og mænds rettigheder i ægteskaber og i forbindelse med skilsmisse samt om forskellen på et "ægteskab med borgerlig gyldighed" og "et ægteskab, der ikke har borgerlig gyldighed"

Hvis du går med tanker om at blive religiøst viet, eller du allerede er blevet religiøst viet og har brug for at kende dine rettigheder, kan du ringe anonymt til RED Rådgivnings hotline døgnet rundt alle ugens dage på tlf. 70 27 76 66.

MINISTER FOR LIGESTILLING

**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

Styrelsen for International
Rekruttering og Integration